

Diskussion av material från SCBs Demokratidatabas

Bakgrund

SCBs Demokratidatabas (Undersökningen om den lokala demokratin) omfattar bl a data från 2008 som inbjuder till en kvalitativ kommentar rörande vissa participationsfrågor, frågor som rör relationerna mellan medborgare och det politiska systemet i stort. Vi verkar ju för att ”demokratin ska vara levande och för att där individens möjligheter till inflytande ska förstärkas, med uppmärksamhet på att de mänskliga rättigheterna respekteras”.

Individens möjligheter till inflytande berörs i ett antal av de frågor som SCB har ställt. Den nedanstående sammanställningen gör förvisso inte anspråk på att ge någon heltäckande bild av detta inflytande, men den kan belysa några kvalitativa förändringar.

Här har valts ut ett antal frågor, som kan sägas känneteckna just relationen mellan medborgare och det politiska systemet i stort. Alla frågor som berör denna relation är inte utvalda nedan, men frågor som berör särskilt tydligt är medtagna.

Man skulle kunna säga att de nedanstående frågorna belyser huruvida det är möjligt att för den studerade tidsperioden se en utveckling i medborgardemokratiserande riktning. Kommentarererna nedan använder språkbruket att demokratisering i form av ökande medborgarinflytande är positivt.

Tillgängliga data

Offentliga utfrågningar? (%)	4+	2002	2007	En svagt positiv förändring	
	1-3	8.1	12.5		
		25.6	24.4		
Öppna nämndsammanträden (%)	alla	2002	2007	En obetydlig förändring	
	vissa	9.7	7.7		
		33.3	36.9		
Antal medborgarkontor (%)	1-5 st	2001	2003	2008	En svagt positiv förändring
		18.2	19.7	20.9	

	2007			
Finns råd (för ungdomar, äldre, funktionshindrade, personer med utländsk bakgrund m m), st per kommun	2.4		En svagt positiv situation	
	2003	2008		
Finns fastställda klagomålsrutiner? (%)	32.1	54.7	En mycket tydlig positiv förändring	
		2007		
Medborgarundersökningar (opinjoner, via enkäter, intervjuer m m)? (%)		48.8	Endast en mätpunkt, men så tydligt utslag att en svagt positiv effekt bör kunna noteras.	
	2002	2008		
Medborgarförslag? (%)	8.0	65.5	En synnerligen tydlig positiv förändring	
	2003 - 2006			
Folkinitiativ (lokala folkomröstningar) (%)	19.9		Dvs drygt ett initiativ per månad i hela landet – ett mindre positivt resultat	
	2003	2008		
Finns webbaserat debattforum? (%)	39.2	27.4	En mindre positiv utveckling	
	2003	2008		
E-mail till förtroendevalda? (%)	59.1	74.0	En svagt positiv förändring	
	2001	2003	2008	
Kommunens revisionsordförande utses ur minoriteten (%)	61.3	71.8	77.4	En svagt positiv förändring
	2003	2008		
Opolitisk kommunstyrelse (%)	5.2	8.7	En svagt positiv förändring	
	2007			
Finns brukarkooperativ i kommunerna? (%)	47.7		Ett mindre positivt resultat	

Sammanfattning

Vid statistiska sammanfattningar är det viktigt att inte sammanföra äpplen och päron. Man kan dock från det ovanstående ge en försiktig kommentar som speglar i vilken utsträckning det av SCB redovisade materialet pekar åt ett ökat medborgarinflytande eller ej för den aktuella tidsperioden (i huvudsak utvecklingen från och med 2003 till och med 2008)

De kvalitativa kommentarerna kan läsas så att man finner 3 mindre positiva situationer, 1 oförändrad situation, 7 svagt positiva situationer, och 2 tydligt positiva situationer.

Slutsatser

Det saknas ovan tydlig uppmärksamhet på medborgarsamråd och dialoger, och deltagande av medborgarpaneler. Om frågor från SCB hade ställts om dessa ting, så hade man kunnat uttala sig tydligare om utvecklingen rörande medborgarnas deltagande i att sätta den kommunala agendan, och om deras närhet till de politiska besluten.

En tydlig ökning av antalet medborgarförslag kan noteras. Medborgarna är uppenbarligen intresserade av att delta med förslag – något som är glädjande.

Förekomsten av webbaserade debattforum har minskat tydligt. Detta är värt att notera, uppenbarligen har kommunerna börjat notera en mättnad för webbforum. Möjligen önskar kommundeltagarna mer tydliga möjligheter att delta. Vad händer med de medborgarinlägg som görs idag? Görs det bekant för medborgarna hur deras förslag och idéer hanteras?

Vid sidan av detta kan man notera att klagomålsrutiner finns på många håll. Sannolikt är medborgarna övertygade om att klagomål leder till resultat.

Vad gäller behovet av insatser för att påverka utvecklingen åt ökat medborgarinflytande, kan man från det ovanstående notera att man kan särskilt uppmärksamma medborgarnas närhet till de politiska besluten. Man kan överväga vilka typer av åtgärder som bäst främjar den utvecklingen. Här finns att ha möjlighet delta i att sätta agendan, att delta i medborgarpaneler, att delta i grupper som förverkligar kommunalt delegerade beslut m m.